

Gradnja na stijeni: Životni plan (II)

Put kojim hodamo s Bogom obilježen je kako vremenima blagostanja, tako i poteškoćama i umorima. Vjernost naumu života ne sastoji se u težnji za "savršenim izvršenjem", već u prebivanju u Božjoj ljubavi i pronalaženju odmora u njemu.

7.03.2025.

Tijekom godina u Nazaretu, Isus je dobro poznao fizički rad; možda čak i građevinarstvo. Sveti Matej nam to daje naslutiti kada, u

posljednjim taktovima Govora na gori, uključuje usporedbu koju je Učitelj jednom upotrijebio da bi objasnio kako trebamo usvajati njegova učenja. Isus govori o dvije vrste graditelja: jedan koji svoju kuću gradi na pijesku, drugi koji odlučuje graditi na kamenu (usp. Mt 7,24-27). Kuće su naizgled slične, jer su obje izgrađene od istih Isusovih riječi, no vrijeme će pokazati koliko je jedna mnogo krhkija od druge. Kad dođu poteškoće – kad padne kiša, kad dođu poplave, a vjetrovi pušu i razbiju kuću – postaje jasnije da nije dovoljno imati apstraktno, teoretsko poimanje kršćanskog života: ostati ondje bilo bi kao graditi na pijesku. Stoga trebamo često posjećivati Isusa, održavati redoviti kontakt s njim: naviknuti ga pažljivo slušati u molitvi i razviti druge stabilne, trajne navike koje će nam pomoći da njegove riječi provedemo u djelo. Tako možemo živjeti od toga, ne samo u dobrim vremenima, nego i u

vremenima kada su naša vjera i uvjerenja na kušnji.

Sveti Josemaría izrazio je nešto vrlo slično iz sjećanja iz djetinjstva, koje pristupa unutarnjem životu kroz sliku ceste: „Oni znakovi koji su, u planinama moje zemlje, bili postavljeni na rubovima cesta, ostali su duboko urezani u mojoj glavi kao djetetu; neki visoki stupovi, obično obojeni u crveno, privukli su mi pozornost. Objasnili su mi tada da, kad padne snijeg i prekrije putove, polja i pašnjake, šume, kamenjare i gudure, ti se kolci ističu kao siguran orijentir, tako da svi uvijek znaju kuda ide cesta. U životu kršćanina“, nastavio je, „događa se nešto slično: Ima proljeća i ljeta, ali dolaze i zime, dani bez sunca i noći bez mjeseca. Ne možemo dopustiti da naš odnos s Isusom Kristom ovisi o našem raspoloženju, o promjenama u našem karakteru. I upravo u tim najtežim trenucima“, zaključio je,

„duhovni životni plan je najpotrebniji“: ti običaji, „dobro ukorijenjeni i prilagođeni svakom čovjeku, bit će poput onih štapova obojenih crvenom bojom, koji nastavljaju obilježavati naš put, sve dok Gospodin ne odluči da će sunce ponovno zasjati, led će se otopiti, a srce će ponovno zatitrati, zapaljeno vatrom koja nikada nije bila stvarno ugašena: bila je to samo žeravica skrivena pepelom sezone grešaka ili manje truda ili malo odricanja“ (1).

Rasti u krizama

Sasvim je normalno da tijekom života čovjek mora proći kroz trenutke krize, veće ili manje važnosti (2). Događa se, primjerice, da se mladi oduševavaju velikim idealima i upuste se u avanturu bez previše razmišljanja; kako stječu više iskustva, međutim, postaju obeshrabreni: shvaćaju koliko je teško promijeniti svijet ili

jednostavno promijeniti sebe; ili su iznenađeni lakoćom s kojom su njihovi prethodno jaki osjećaji, za koje su možda vjerovali da jamče stabilnost njihovih uvjerenja, popustili pred novim okolnostima. Postoje i životni trenuci, prijelomni trenuci poput dolaska zrelosti ili odlaska u mirovinu, u kojima smo prirodno skloni sagledati prijedeni put, a u kojima neuspjesi, razočaranja, ono što je moglo biti, a nije, ponekad izbijaju u prvi plan. Tada može postati teško prihvatiti vlastitu povijest, nečija se vizija možda zamagli kada je u pitanju vrednovanje i zahvalnost za toliko dobrih stvari, a osoba traži utjehu u onome što je sveti Josemaría nazvao, neprevodivom igrom riječi, mističnim željnim razmišljanjem: „Volio bih da se nisam oženio, volio bih da nisam imao to zanimanje, volio bih da imam više zdravlja, ili manje godina, ili više vremena!“ (3)

Ove i slične krize nisu – ne bi smjele biti – trenuci bez Boga: čak i tada, štoviše, Gospodin nam je blizu i nastavlja se darivati bez mjere. Zato su krize važne prilike za rast u odnosu s Bogom, koji može učiniti da pustinja procvjeta i donese plod sa suhe zemlje (Iz 35,1). Mladenački idealizam može biti pročišćen i uzdignut milošću, ali treba sazrijeti da bi postao uistinu nadnaravan. Neuspjesi i razočarenja ne bi nas smjeli pretvoriti u cinične "realiste", jer samo saznanje o našim prirodnim ograničenjima daleko je od cijele istine o nama samima i o ljudskoj povijesti. Ti trenuci, koji mogu biti teški, mjesta su sazrijevanja, u kojima Gospodin želi proširiti naša srca. Jedan francuski pisac je to rječito rekao: „Čovjek ima mjesta u svom jadnom srcu koja ne počinju postojati sve dok bol ne uđe u njih, tako da nastanu.“ (4)

Kao što se ljudska ljubav izgrađuje i produbljuje zajedničkim provođenjem vremena (zajedničkom trpljenjem!), tako se i naša ljubav prema Bogu jača i obnavlja učestalim posjećivanjem, „sedinjenjem s Kristom u Kruhu i Riječi, u Presvetoj Hostiji i molitvi“ (5), u različitim modalitetima: tiho klanjanje, pouzdani dijalog, ispit savjesti, glasna molitva itd. Ove i druge slične navike nisu zamoran popis stvari koje treba činiti, nego susreti koji bude, oživljavaju i obogaćuju odnos s Bogom, a iz njega i odnose s drugima koji postaju sve jači i dublji.

Otvorenog srca Bogu

„Istim srcem kojim sam ljubio roditelje i prijatelje, istim srcem ljubim i Krista i Oca i Duha Svetoga i Svetu Mariju“. (6) Duhovni život je temeljno odnos ljubavi i zato su ljepota i izazovi ljudske ljubavi poput otvorene knjige da bismo bolje

razumjeli njezinu dinamiku. Tako, na primjer, kada predanost braka oslabi, to može biti dijelom zato što su se muž i žena sve više udaljavali. To je stalna opasnost u bliskom odnosu: da par ne sazrijeva i ne raste zajedno, jer život svake osobe poprima nove dimenzije koje ne dijele s drugom osobom i koje nisu integrirane u njihovu zajedničku avanturu.

Nešto slično može se dogoditi u našem duhovnom životu. Bog se ne mijenja, nego mi; i potrebno je da s njim, u intimnom i trajnom dijalogu, dijelimo sve što nam se događa i živi u nama, od profesionalnih uspjeha ili razočaranja do naših hobija i obiteljskih stvari: živjeti sve „srcem otvorenim Bogu, tako da rad, i u bolesti, čak i u teškoćama, bude otvoren Bogu." (7) Tako će nam Gospodin, dok se krećemo kroz život, moći otkriti nove dimenzije riznice mudrosti i spoznaje skrivene u Kristu

(usp. Kol 2,3): onu mudrost koja se stječe u tišini molitve, u trenucima zahvaljivanja nakon pričesti, u razmatranju riječi i života Isusova u Evandjelju. Učenici iz Emausa, „u svom otajstvenom hodu s uskrslim Kristom, proživjeli su trenutak tjeskobe, zbunjenosti, beznađa i razočaranja. No, izvan svega toga i unatoč svemu, nešto se događalo duboko u njima: „Nije li nam srce gorjelo dok nam je govorio na putu?“ (Lk 24,32)“. (8)

Trebamo dopustiti da nam se pomogne, a također i drugima, tako da naš duhovni život ne bude ograničen na "kretanje naprijed". Kao što nas je Otac podsjetio, „formacija, kroz cijeli život, ne zanemarujući svoje nužne zahtjeve, teži u značajnoj mjeri otvaranju obzora." (9) Naše duhovno štivo, te tekstovi i izvori koje koristimo za hranjenje i obogaćivanje naše vjere, moraju biti dobro odabrani kako bi

nam pomogli produbiti naše iskustvo Boga, dajući nam nove perspektive i govoreći o potrebama našeg srca, koje će biti različite ovisno o ljudima i vremenu. Duh Sveti će upotrijebiti te napore, uvijek skromne u usporedbi s njegovim darovima, da izvrši svoje djelo u nama.

Ali zadržimo se na još jednoj analogiji s ljudskom ljubavi. Ako smo vidjeli da je neprijatelj veze to što se par prestaje redovito viđati, druga jednako snažna opasnost je da, čak i ako se viđaju, zapravo ne razgovaraju jedno s drugim: prisutni su tijelom, ali ne i dušom. Ne otvaraju svoja srca i ne slušaju s istinskim zanimanjem. U takvom slučaju zajedničko provođenje vremena može postati teret; i obrnuto, odricanje od tog vremena može se prikazati kao oslobođenje. Nešto slično može se dogoditi u duhovnom životu ako se netko drži plana samo da ispuni obvezu. Sveti

Josemaría govorio je o ovoj vrsti rutine kao o "pravom grobu pobožnosti".(10)

Suočeni s ovim rizikom, ohrabrujuće je misliti da smo pozvani „počinjati i ponovno početi" mnogo puta na putu. (11) Baš kao što parovi koji se još uvijek vole nakon toliko godina mogu reći "hvala" i "oprosti" za mnoge sitnice, tako ćemo i mi često trebati usvojiti naviku koju smo počeli zanemarivati, uložiti više glave i srca u svoje duhovno čitanje ili ponovno otkriti vrijednost nekih tradicionalnih molitava prije ili poslije mise, ako shvatimo da nas je lako omesti.

To objašnjava zašto se vjernost životnom planu ne sastoji od težnje za postizanjem "savršene izvedbe", kao da smo solisti na komornom koncertu ili sportaši na olimpijskom natjecanju u umjetničkoj gimnastici. Radije se radi o tome da ostanemo u

ljubavi Božjoj (usp. Iv 15,9):
otkrivamo i ponovno otkrivamo,
svaki put malo više, jedini čvrsti
temelj na kojemu možemo graditi
svoj život. I pronaći u tom čvrstom
temelju radost i mir za kojim žude
naša srca: „Otpočini u božanskom
sinovstvu. Bog je jedan Otac – tvoj
Otac! – pun nježnosti, bezgranične
ljubavi. Često ga zovi Ocem, i reci Mu
– na ti – da ga voliš, da ga silno voliš!
da si ponosan i osjećaš se snažnim
jer si njegovo dijete." (12)

(1) Sveti Josemaría, Prijatelji Božji,
151

(2) Usp. Sveti Josemaría, Pismo 2, br.
22, o "40-godišnjoj krizi"; općenitije,
usp. R. Guardini, Faze života, Madrid,
Palabra, 2022.

(3) Sveti Josemaría, Razgovori, br. 88;
usp. Put, Kritičko-povijesno izdanje,

komentar uz br. 832; J. Peña,
"Ojalatera mistika i realizam u
svetosti običnog života", Filozofski
godišnjak, 2002. (35), 629-654.

(4) L. Bloy, Lettre, 04-25-1873, Lettres
de jeunesse, 1870-1893, Pariz,
Édouard-Joseph, 1920.

(5) Sveti Josemaría, Susret s Kristom,
br. 118.

(6) Sveti Josemaria, Susret s Kristom,
166

(7) Papa Franjo, audijencija,
21.06.2017.

(8) Papa Franjo, Enc. Dilexit nos, n. 7.

(9) F. Ocariz, Pastoralno pismo, 1.
rujna 2018., br. 11.

(10) Sveti Josemaria, Prijatelji Božji,
150

(11) Usp. Sveti Josemaría, Put, br.
292; Kovačnica, br. 384.

(12) Sveti Josemaria, Kovačnica, 331

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
hr-hr/article/gradnja-na-stijeni-zivotni-
plan-ii/](https://opusdei.org/hr-hr/article/gradnja-na-stijeni-zivotni-plan-ii/) (24.03.2025.)